

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ: ۱۳۷۶/۹/۹

رأی صادره سیصد و پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۹/۹
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به
تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره سیصد و پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۹/۹ در مورد برنامه
آموزشی کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی صحیح است به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تایید است.

دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی

گروه: علوم انسانی

رشته: دبیری زبان و ادبیات عربی

گرایش

دوره: کارشناسی

کد رشته:

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و پنجاهمین جلسه مورخ ۱۳۷۶/۹/۹ بر اساس طرح دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تایید این گروه رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۶/۹/۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی در سه فصل برای اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود.

فصل اول مشخصات کلی

دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی

۱- تعریف و هدف :

تربیت دبیر عربی برای جمهوری اسلامی ایران از اهمیت ویژه‌ای بهره‌مند است زیرا همه کسانی که دوره راهنمایی و دبیرستان به تحصیل اشتغال دارند باید برای آشنائی با فرهنگ و معارف قرآنی و اسلامی این زبان را فریبگیرند. و از طرف دیگر بسیاری از این دانش آموزان در رشته‌های مختلف علوم انسانی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران تحصیلات خود را ادامه خواهند داد بنابراین تربیت دبیر عربی مطابق نیاز جمهوری اسلامی ایران از مهمترین رسالت‌های فرهنگی تنظیم کنندگان کمیته تخصصی زبان و ادبیات عربی شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

۲- طول دوره و شکل نظام

دوره کارشناسی تربیت دبیر چهار سال و شکل نظام طبق تصویب شورای عالی برنامه ریزی واحدی است و طول هر نیمسال تحصیلی ۱۷ هفته متوالی است و زمان تدریس هر واحد درس نظری ۱۷ ساعت در طول یک نیمسال می باشد.

۳- واحدهای درسی

دروس دوره کارشناسی دبیری ۱۲۵ واحد به شرح زیر است.

۱- دروس عمومی	۱۸ واحد
۲- دروس تربیتی	۲۴ واحد
۳- دروس پایه اصلی و تخصصی	۹۳ واحد

تبصره (۱) دروس پایه اصلی و تخصصی از هم متمایز نشده است و همه دروس اختصاصی و الزامی است.

تبصره (۲) متون اسلامی از دروس عمومی دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی خارج است. زیرا دانشجویان این رشته از معلومات و توانائی بیشتری نسبت به دانشجویان غیر رشته عربی برخوردار می باشند و نیازی به گذراندن درس مذکور ندارند.

الف : دروس عمومی: فرهنگ ، معارف ، عقاید اسلامی

"آگاهیهای عمومی"

برای تمام رشتههای تحصیلی دورههای کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیشنیازها
			نظری	عملی	
۱	معارف اسلامی (۱)	۲	۲۴	۲۴	
۲	معارف اسلامی (۲)	۲	۲۴	۲۴	
۳	اخلاق و تربیت اسلامی	۲	۲۴	۲۴	
۴	انقلاب اسلامی و ریشههای آن	۲	۲۴	۲۴	
۵	تاریخ اسلامی	۲	۲۴	۲۴	
۶	فارسی	۳	۵۱	۵۱	
۷	زبان خارجی	۳	۵۱	۵۱	
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	۲۴	۲۴	۲۴
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	۲۴	۲۴	۲۴
۱۰	متون اسلامی *	*	*	*	*
		۱۸			
جمع					

این درس با محتوای تخصصی جزو دروس اصلی رشته است.

۴- نقش و توانایی:

دانشجویانی که این رشته را بگذرانند می‌توانند با قدرت علمی شایسته‌ای در دوره‌های راهنمایی و دبیرستانی به تدریس بپردازند.

۵- اهمیت و ضرورت:

تربیت دبیر عربی برای دوره‌های راهنمایی و دبیرستان و دیگر مراکز آموزشی کشور و با توجه به الزامی بودن زبان عربی در دوره‌های راهنمایی و دبیرستان از ضروری‌ترین نیازهای آموزشی کشور است.

متون نظم و نثر دوره اندلس

کتاب و مرجع المجانی الحديثه جلد پنجم- ادباء العرب تالیف بطرس البستاني

متون نظم و نثر معاصر (۱)

کتاب و مرجع درس : المنتخب والمفصل تالیف احمد اسکندری و دیگران و مانند این کتابها

متون نظم و نثر معاصر (۲)

کتاب و مرجع: مختارات من الشعر العربي المعاصر تالیف دکتر مصطفی بدوی و مانند آن

انشاء (۲)

کتاب و مرجع : از کتاب اللغة العربية الحديثه تالیف دکتر محمد علی آذر شب چاپ سازمان سمت و نظایر آن می توان در تمام دروس آزمایشگاه زبان و مکالمه و انشاء استفاده نمود.

ادب سیاسی در اسلام

کتاب و مرجع : الادب السياسي في الاسلام تالیف دکتر آئینه وند چاپ سازمان سمت
تاریخ الشغل السياسي منتصف القرن الثاني از احمد شایب چاپ بیروت
المجانی الحديثه جلد ۳ چاپ بیروت تالیف فواد فرام البستاني

فقه اللغة

کتاب و مرجع: فقه اللغة دکتر علی عبدالواحد وافی- دراسات في اللغة والادب والحضاره
تالیف دکتر محمود ریزاوی و نظایر آنها .

متون حدیث و نهج البلاغه

کتاب و مرجع : نهج البلاغه نهج الفصاحه - المنتخب من الكتاب والسنة تالیف
دکتر دیباجی چاپ سازمان سمت . دستور معالم الحكم و ماثور مکارم الشیم (قانون)
ترجمه دکتر حریری

جدول دروس تربیتی

برای دوره‌های تربیت دبیر در مقاطع کاردانی و کارشناسی

شماره درس	نام درس	واحد	ساعت		
			جمع	نظری	عملی
۶۴	مبانی برنامه‌ریزی آموزش متوسطه	۲	۲۴	۲۴	-
۶۵	روانشناسی کودکان و نوجوانی	۲	۲۴	۲۴	-
۶۶	روانشناسی تربیتی	۲	۲۴	۲۴	-
۶۷	سنجش و اندازه‌گیری	۲	۲۴	۲۴	-
۶۸	اصول و فنون مشاوره و راهنمایی	۲	۲۴	۲۴	-
۶۹	تولید و کاربرد مواد آموزشی	۲	۲۴	۲۴	-
۷۰	مدیریت آموزشی	۲	۲۴	۲۴	-
۷۱	روشها و فنون تدریس (کلیات)	۳	۵۱	۵۱	-
۷۲	اصول و فلسفه آموزش و پرورش	۲	۵۱	۵۱	-
۷۳	تمرین دبیری (۲۱) (عملی)	۴	۱۳۶	-	۱۳۶
جمع		۲۴	۲۷۶	۲۴۰	۱۳۶

ج - دروس اصلی و پایه دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی

کد درس	نام درس	تعداد		بمثنی از
		واحد	جمع	
۱۰	صرف (۱)	۲	۵۱	۵۱
۱۱	نحو (۱)	۲	۵۱	۵۱
۱۲	تمرین صرف و نحو (۱)	۲	۳۴	۳۴
۱۳	صرف (۲)	۲	۵۱	۵۱
۱۴	نحو (۲)	۲	۵۱	۵۱
۱۵	تمرین صرف و نحو (۲)	۲	۳۴	۳۴
۱۶	نقد ادبی	۲	۳۴	۳۴
۱۷	تاریخ ادبیات از دوره جاهلی تا پایان دوره اموی	۲	۳۴	۳۴
۱۸	تاریخ ادبیات دوره عباسی اول	۲	۳۴	۳۴
۱۹	تاریخ ادبیات دوره عباسی دوم	۲	۳۴	۳۴
۲۰	تاریخ ادبیات از سقوط بغداد تا دوره معاصر	۲	۳۴	۳۴
۲۱	تاریخ ادبیات دوره اندلس	۲	۳۴	۳۴
۲۲	تاریخ ادبیات دوره معاصر (۱)	۲	۳۴	۳۴
۲۳	تاریخ ادبیات دوره معاصر (۲)	۲	۳۴	۳۴
۲۴	متون نظم و نثر از دوره جاهلی تا پایان دوره اموی	۲	۳۴	۳۴
۲۵	متون نظم و نثر دوره عباسی اول	۲	۳۴	۳۴
۲۶	متون نظم و نثر دوره عباسی دوم	۲	۳۴	۳۴
۲۷	متون نظم و نثر از سقوط بغداد تا دوره معاصر	۲	۳۴	۳۴
۲۸	متون نظم و نثر دوره اندلس	۲	۳۴	۳۴
۲۹	متون نظم و نثر معاصر (۱)	۲	۳۴	۳۴
۳۰	متون نظم و نثر معاصر (۲)	۲	۳۴	۳۴
۳۱	آزمایشگاه (۱)	۲	۳۴	۳۴
۳۲	مکالمه (۱)	۲	۳۴	۳۴
۳۳	انشاء (۱)	۲	۳۴	۳۴
۳۴	آزمایشگاه (۲)	۲	۳۴	۳۴
۳۵	مکالمه (۲)	۲	۳۴	۳۴
		۵۶		

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		بمقتضای زمان ارائه دوره
			نظری	عملی	
۳۶	انشاء (۲)	۲	۳۴	۳۴	۳۳
۳۷	آزمایشگاه (۳)	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۳۸	مکالمه (۲)	۲	۳۴	۳۴	۳۵
۳۹	انشاء (۳)	۲	۳۴	۳۴	۳۶
۴۰	ادب سیاسی در اسلام	۲	۳۴	۳۴	
۴۱	فقه اللغة	۲	۳۴	۳۴	
۴۲	متون حدیث و نهج البلاغه	۲	۳۴	۳۴	
۴۳	روزنامه‌ها و مجلات عربی	۲	۳۴	۳۴	
۴۴	ترجمه از عربی به فارسی و بالعکس	۳	۵۱	۵۱	
۴۵	زبان خارجه (۱)	۲	۳۴	۳۴	۴۵
۴۶	زبان خارجه (۲)	۲	۳۴	۳۴	
۴۷	قرائت متون تفسیری قرآن کریم	۲	۳۴	۳۴	
۴۸	قرائت متون عرفانی	۲	۳۴	۳۴	
۴۹	قرائت ترجمه و تجوید قرآن کریم	۲	۳۴	۳۴	
۵۰	علوم بلاغی (۱)	۳	۵۱	۵۱	۵۰
۵۱	علوم بلاغی (۲)	۳	۵۱	۵۱	
۵۲	تجزیه و تحلیل کتابهای عربی دوره راهنمایی و دبیرستانی	۲	۳۴	۳۴	
		۳۷			

فصل سوم

سرفصل دروس دوره کارشناسی دبیری زبان و ادبیات عربی

صرف (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: فراگرفتن یکدوره صرف برای درست خواندن و درست نوشتن و استنباط صحیح معنی از هر نوع متنی:

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

مصدر و اقسام آن - فعل ماضی و مضارع و امر - فعل ثلاثی و رباعی مجرور و مزید - فعل صحیح معتل - فعل لازم و متعدی - فعل معلوم و مجهول تصریف نعل با ضمایر - تصریف فعل غیر مستقیم - تصریف فعل معلوم - تصریف فعل مجهول - قواعد اعلال - قواعد ادغام - اعلال همزه و کتابت آن - همزه وصل و قطع

نحو (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: فراگرفتن یکدوره نحو برای درست خواندن و درست نوشتن و استنباط صحیح

مضمینی از متن

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

اعراب و بناء - اقسام اعراب - فاعل - نائب فاعل - مبتدا و خبر نواسخ -

ضمیرشان - مفاعیل پنجگانه - حروف معانی و معانی آنها.

تمرین صرف و نحو (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: احاطه عملی به قواعد صرفی و نحوی

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

تمرینهای مبادی العربیه جلد ۱ و ۲ و ۳ و ۴

تمرینهای الدروس العربیه

تجزیه و ترکیب جزء سیام قرآن کریم.

صرف (۲)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: صرف (۱)

هدف: فراگرفتن بیکدوره صرف برای درست خواندن و درست نوشتن و استنباط صحیح معنی از هر نوع متنی.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

اسم فاعل و مفعول . صفت مشبیه - افعال التفضیل - اوزان مبالغه - اسم مکان و زمان
و اسم آلت . اسم مقصور و حمد و اسم مفرد و مثنی و جمع و احکام هریک - اسم موصوف و صفت
اسم جنس و علم - معارف (ضمیر . اسم اشاره - اسم موصول - ذواللام - مضاف و مضاف الیه
علم) اسماء شرطه اسماء استفهام - کنایات - ظروف - اسماء افعال - اعداد و احکام آنها .

نحو (۲)

تعداد واحد: ۳

نوع درس: نظری

پیشنیاز: نحو (۱)

هدف: فراگرفتن یک دوره نحو برای درست خواندن و درست نوشتن و استنباط صحیح معنی
از متن

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

عوامل مفعول به (فعل - اسم فاعل - اسم مفعول و اسم فعل، صفت مشبیه) تعدیه فعلیه
بیش از یک مفعول، تخذیر و اغراء، اختصاص - اشتغال منادی - استغاثه ندبه ترخیم، حال
واقسام و احکام آن متمییز - افعال مدح و دم - توابع.

تمرین صرف و نحو (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: تمرین صرف و نحو (۱)

هدف: احاطه عملی به قواعد صرفی و نحوی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

تمرینهای کتاب مبادی العربیه جلد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ - تجزیه و ترکیب جزء ۲۹ قرآن کریم

تمرینهای کتاب الدروس العربیه و بررسی کتاب جامع الشواهد

نقد ادبی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با نقد ادبی در زبان عربی و متون ادبی و شیوه‌های مختلف نقد

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

تعریف و تحلیل نقد ادبی - بیان عناصر ادب (عاطفه - معنی اسلوب - خیال - مانند آنها

تاریخ نقد از عصر جاهلیت تا عصر حاضر

بررسی شیوه‌های نقد و مقیاس‌های نقد - سرقات

موازنه میان شعرا بخصوص در دوره معاصر

تاریخ ادبیات از دوره جاهلی تا پایان دوره اموی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با تحول و تطور و ادب از نظم و نشروعلل این تحول در این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

تاریخ ادب عربی و دوره‌های مختلف آن

عرب پیش از اسلام

دانشهای عرب در جاهلیت

شعر جاهلی . انتقال در شعر جاهلی - اغراض شعر جاهلی

اصحاب معلقات - شعرای صعالبیک - نثر جاهلی

تاثیر دین اسلام در زبان عربی تا تاثیر حدیث نبوی در زبان عربی

شعر در صدر اسلام . شاعران برجسته این عصر . حسان - کعب بن زهیر . نابعه جعدی -

خنساء - حطیئه - نثر فنی در صدر اسلام . نهج البلاغه . مهمترین موضوعات نهج البلاغه

امویها و شیوه آنها در حکومت . جامعه اسلامی در دوره اموی . وضع علمی و فرهنگی در عصر

بنی امیه شعر در عصر اموی موضوعات شعر در عصر اموی - شعوبیه - شاعران دوره اموی -

شعرای نقائص - شاعران شیعه نثر در عصر اموی

تاریخ ادبیات دوره عباسی اول

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با تحول و تطور ادب از نظم و شروع ل این تحول از سال ۱۳۲ هجری

تا سال ۳۳۴ هجری

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

زندگی سیاسی - سازمانهای سیاسی و اداری - علو و پها و خوارچ - زندگی - اجتماعی -
زندگی عقلی - تجدید در موضوعات قدیم - تجدید در اوزان و قوافی شرح احوال شاعرانی مانند
بشار - ابونواس - ابوتمام - شاعران سیاست و مدح و هجاء - شاعران شیعه از قبیل سید
اسماعیل حمیری - منصور نهری - دعبل - دیک الجن - نشر و تطور آن - خطب و وعظ و قصه
رسائل دیوانی - رسائل اخوانی و ادبی ، شرح حال نویسندگانی از قبیل : ابن مقفع
سهل بن هاروق - ابن الزیات

تاریخ ادبیات دوره عباسی دوم

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: تاریخ ادبیات دوره عباسی اول

هدف: آشنائی با تحول و تطور ادب از نظم و نثر و علل آن از سال ۳۳۴ هجری تا سال

۶۵۶

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

زندگی سیاسی- غلبه ترک بر کارهای کلیدی حکومت - شورش زنگ - شورش قرامطه
زندگی اجتماعی طبقات اجتماع ، برده و کنیز و غناء - زهد و تصوف - زندگی عقلی:
حرکت علمی . علوم و اوائل - علوم لغت - علوم تفسیر و حدیث و فقه موضوعات شعر
شعر تعلیمی- شاعران برجسته از قبیل علی بن جهم - بحتری - ابن رومی - ابن معنر
صنوبری- شاعران سیاست و ملاح و هجاء - نثر: خطابه - نثر صنوفی نویسنده گان
برجسته از قبیل ابراهیم بن عباس بن محمد صولی- جاحظ - ابن قتیبه- سعید بن
حمید.

تاریخ ادبیات از سقوط بغداد تا دوره معاصر

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با تحول و تطور ادب از نظم و شروع علل این تحول در این دوره از سال

۶۵۶ تا سال ۱۲۲۰ هجری

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

بیان وضع سیاسی- اجتماعی- ادبی عباسیان بهنگام حمله هلاکوخانیه بغداد. وضع زبان عربی در این دوره - خطابه - انواع خطوط در این عصر- بررسی ادب عربی در این دوره و ذکر خصوصیات این ادب از شعرونثر- بررسی آثار و افکار و سبک معروفترین شاعران و نویسندگان این دوره مانند جمال الدین نباته مصری - شهاب ظریف بوسیری - ابوبکر بن حجه صفی الدین حلی- ابن معتوق- موسوی - تاج الدین بن اثیر - شهاب الدین حلبی - قلقشندی- جمال الدین وطواط - داود انطاکی

تاریخ ادبیات دوره اندلس

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با تحول و تطور ادب از نظم و نثر و علل این تحول در این دوره از سال

۹۲ تا ۸۹۷ هجری

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

فتح اندلس بوسیله مسلمین - وضع اسپانیا پیش از فتح آمدن موسی بن نصیر به اندلس
عصر والیان - دولت اموی - ملوک الطولث - دولت مرابطین - دولت موحدیین -
دولت بنی احمر

خصائص شعر - موضوعات شعر - موشحات اندلسی - شاعران برجسته اندلس -

مانند ابن هانی - ابن زیدون - ابن شهید - نویسندگی و نثر در اندلس - ترنل - علوم لغوی

فلسفه و منطق و سیاست و اجتماع

تاریخ ادبیادوره معاصر (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاسو: ندارد

هدف: آشنائی دانشجو با اوضاع سیاسی واجتماعی دادبی وتحول ادبی وعلل
نهضت ادبیات عربی در این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

آغاز نهضت ادبیات عربی- عوامل موثر در نهضت ادبیات عربی- شرح حال وخصائص
سبکی شاعران ونویسندگان این دوره مانند بارودی - شوقی - حافظ - ابراهیم - رصافی
زهاوی و فاعه طهطاوی - شیخ ناصیف یازجی - احمد فارس شدیاق - شیخ علی لیثی
جمال الدین اسدآبادی- محمد عبده - عبدالله تدیم منظوطی

تاریخ ادبیات دوره معاصر (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: تاریخ ادبیات دوره معاصر (۱)

هدف: آشنائی دانشجویان با تحولات ادبی و نقد و بررسی سبک شاعران و نویسندگان این دوره همراه با شرح حال هر یک از آنها.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

مکاتب معاصر عربی- آپولو- دیوان- رابطه- تولمیه مهمترین حوادث موثر در ادبیات معاصر عربی در نیم قرن اخیر و شرح حال شاعران و نویسندگانی از قبیل طه حسن- عقاد- رافعی- توفیق الحکیم- نخیب محفوظ- سید قطب- میخائیل نعیمه- جبران خلیل جبران- اسماعیل صبری محمد عبدالمطلب- مطران محمد مهدی- جواهری- شکر- احمد زکی ابوشادی- الیاس ابوشبکه- عمر ابدریشه- نسیم عریضه- ایلیا ابوماضی- بدرالشاکر السیاب- ادونیس- عبدالوهاب بیاتی- الفیتوری- نزار قبانی- محمود درویش- معین بسیسو- فدوی طوقان و مانند آنها.

متون نظم و نثر از دوره جاهلی تا پایان دوره اموی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با متون نظم و نثر شاعران و نویسندگان این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

نمونه‌ای از معلقات نمونه‌ای از اشعار صعلیک مانند: شنفری - عروه بن الورد -
تابط شرا - اعشى - حسان - کعب بن زهير - خطبه‌هایی از پیامبر اکرم (ص) و خطبه‌هایی
از علی علیه السلام - خطبه‌هایی از زیاد بن ابیه حجاج - قطری بن فجاه - آثاری از
عروه بن حزام عذری - جمیل بن معمر عذری - قیس الرقیات - اخطل - جریر
فرزدق - کمیت زیاد اعجم موسی شهوات - اسماعیل بن یسار - و آثار از عبدالحمید کاتب

متون نظم و نثر دوره عباسی اول

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجو با متون نظم و نثر شاعران و نویسندگان این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

منتخبی از آثار شاعرانی مانند ابشار - ابونواس - ابوالعتاهیه و مسلم بن ولید - ابوتمام
بختری - متیپی - سید اسماعیل حمیری - منصور نمری - دعبل و منتخبی از آثار
نویسندگانی مانند ابن مقفع - سهل بن هارون - ابن الزیات و نظایر آنها.

متون نظم و نثر از سقوط بغداد تا دوره معاصر

تعداد واحد: ۲

نوع احد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با متون نظم و نثر شاعران و نویسندگان این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

منتخباتی از اشعار شاعرانی مانند: بوصیری - ابن وردی - صفی‌الدین حلی - شاد ظریف

ابن حجه حموی - ابن معتوق - عبدالغنی تابلسی و نظایر آنها

منتخبی از آثار اخلاقی و ادبی نویسندگانی مانند: تاج‌الدین ابن اثیر

قلقشندی - نویری - بهاء‌الدین عاملی - ابن خلکان قزوینی - ابن بطوطه و نظایر آنها

متون نظم و نثر دوره عباسی دوم

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: متون نظم و نثر دوره عباسی اول

هدف: آشنائی دانشجویان با متون نظم و نثر شاعران و نویسندگان این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

نمونه‌ها از اشعار: بحتری - صنوبری - ابن روهی - ابن معنز - ابوبکر صولی محمد بن صالح علوی - حماني علوی - ابوعلی بصیر - حلاج - شبلی و نمونه‌های از آثار نویسندگان نثر مانند: ابراهیم صولی - جاحظ - ابن قتیبه

متون نظم و نثر دوره اندلس

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با متون نظم و نثر شاعران و نویسندگان این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

مفتمخی از آثار شاعرانی مانند: ابن هانی- ابن زیدون - ابن شهید معتمد بن عباد-
موشحات و نمونه‌ای از آثار نویسندگانی مانند التوابع والزوابع ابن شهید- ابن رشبق
قیروانی - ابن بطوطه، ابن حفاجه

متون نظم و نثر معاصر (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با یک دوره متون نظم و نثر شاعران و نویسندگان این دوره

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

منتخبی از آثار نویسندگانی مانند رفاعة طهطاوی - شیخ ناصیف یازجی - احمد فارس شدیاق
شیخ علی لیثی و آثار شاعرانی از قبیل بارودی - شوقی - حافظ ابراهیم - رصافی - زهاوی -
نویسندگانی مانند جمال الدین اسدآبادی محمد عبده - عبدالله ندیم منفلو طی

متون نظم و نثر معاصر (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: متون نظم و نثر معاصر (۱)

هدف: آشنائی دانشجو با یک دوره متون نظم و نثر شاعران و نویسندگان این دوره

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

آثار شاعرانی از قبیل اسماعیل صبری - محمد عبدالمطلب - مطران محمد مهدی -
جواهری مشکری - احمد زکی ابوشادی - الیاس ابوشبکه - عمر ابوریشه نسیب عریضه
ایلیا ابوماضی - بدرالشاگردالسیاب - ادونیس - عبدالوهاب بیاتی - الفیتوری -
نزار قبانی - شاعران فلسطین مانند محمود درویش - معین بسیسو - فدوی طوقان و نظایر
آنها.
آثار نویسندگانی از قبیل طه حسین - عقاد - رافعی - توفیق الحکیم نجیب محفوظ -
سید قطب میخائیل نعیمه جبران - خلیل جبران -

آزمایشگاه زبان (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: بالا بردن سطح تلفظ و محاوره و پاسخ و حضور ذهن و تمرکز حواس در زبان

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

آموختن اصول تلفظ حروف زبان عربی تمرین تلفظ صحیح جمله‌های عربی تمرین
بر تلفظ صحیح آیات از قرآن مجید - آزمایش قدرت و دریافت دانشجو با کارگیری افعال
امرمانند قدم اجلس - اکتب - ضع یدک علی راسک - آزمایش قدرت دریافت دانشجو
با طرح سوالهای سریع شفاهی ابرای یکبار)

انشاء (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجو با جمله نویسی زبان عربی و تمرین جهت بالابردن قدرت دانشجو بر جمله سازی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

بترین جمله
اسمیه با استعمال ضماثر متصل و منفصل تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال خبر مفرد

تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال ترکیب اضافه

تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال صفت و موصوف

تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال شبه جمله

تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال اعداد

تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال فعل لازم ماضی

تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال فعل متعدی

تمرین نگارش جمله اسمیه با استعمال فعل مضارع

تمرین نگارش جمله اسمیه با فعل مجهول

تمرین نگارش جمله فعلیه با استعمال فعل امر

تمرین نگارش جمله فعلیه با استعمال نواصب (مهم از نظر کثرت استعمال) و جواز

تمرین نگارش جمله هایی که دارای حروف مشبیه و افعال ناقصه و جمله وصفیه و حالیه

و اسماء موصول می باشند.

توجه: هر مرحله ای را که دانشجو در تمرین جملات می گذراند به تمرین انشای ساده با

مکالمه ساده در رابطه با جمله های آموخته شده می پردازد.

مکالمه (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: تکلم به زبان عربی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

باتوجه به سرفصلهای انشای یک دانشجو بصورت شفاهی بر ساختن جمله تمرین می‌کند با طرح انواع سئوالات در رابطه با جمله‌های آموخته شده برپاسخ شفاهی در چهارچوب جمله‌های مربوط تمرین می‌کند. آنگاه همراه با پیشرفت دانشجو از او خواسته می‌شود در باره مسائل ساده مانند کارهای روزمره با فصول اربعه سخن بگوید.

آزمایشگاه زبان (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آزمایشگاه زبان (۱)

هدف: بالابردن سطح تلفظ و محاوره و پاسخ و حضور ذهن

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

دانشجویان انشاءهای شماره (۲) را می شنوند و به سوالها بصورت شفاهی پاسخ می دهند.
دانشجویان مطالب ساده را در سطح انشاءهای شماره (۲) می شنوند و به سوالها پاسخ می دهند.

شنیدن اجزائی از قرآن مجید و آموزش صحیح تلفظ آیات

مکالمه (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مکالمه (۱)

هدف: تکلم به زبان عربی

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

از دانشجو درباره انشاءهای ارائه شده در انشای (یک) سوال می شود و او هم پاسخ می دهد کل متن انشاءها بصورت سوال و جواب در می آید. دانشجو در این دوره با افراد کشورهای مختلف جهان عربی درباره مسائل مهم آن کشورها صحبت می کند (با استفاده از جمله های آموخته شده در انشای (یک))

انشاء (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: انشاء (۱)

هدف: نگارش انشای ساده در موضوعات مختلف

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

به دانشجو انشاء های ساده در رابطه با موضوعات مورد توجه او داده می شود تا انشاء ها را با اسلوب خود نوشته و گسترش دهد. به دانشجو روش تبدیل شعر به نثر آموخته می شود تا هم در فهم شعر و هم در نگارش نثر تقویت شود.

آزمایشگاه زبان (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: آزمایشگاه زبان (۲)

هدف: بالابردن سطح تلفظ و محاوره و پاسخ و حضور ذهن

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

شنیدن مقالات انشاء (۳) و پاسخ به سئوالات

شنیدن مقالات مشابه انشاء (۳) و پاسخ به سئوالات

شنیدن سخنرانی مناسب از سخنرانان عرب و آزمایش

قدرت دریافت دانشجو بیان از راه سوال و جواب

شنیدن اخبار یا تفسیر را دیو عربی و سوال درباره آن

مکالمه (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مکالمه (۲)

هدف: تکلم به زبان عربی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

در رابطه با مقالات ارائه شده در انشاء (۳) بحث و گفتگو بعمل می‌آید. همچنین در رابطه با تکالیف دانشجویان پس از ارائه مقالات گفت و شنود انجام می‌شود.

انشاء (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: انشاء (۲)

هدف: تقویت قدرت دانشجو بر نوشتن مقالات مختلف

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

الف: به دانشجو در این مرحله مقالات مفیدی ارائه می‌گردد و از او خواسته می‌شود این

مقالات را با اسلوب خود نوشته آنها را گسترش دهد.

ب: به دانشجو تکلیف نگارش مقالات با استفاده از منابع موجود داده می‌شود.

ادب سیاسی در اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با آثار شاعران و نویسندگان که صیغه سیاسی اثر آنها بر دیگر جوانب غلبه دارد و خود این آثار نیز در تحول اسلام و فرقه‌ها و مذاهب اسلامی نقش عظیمی داشته است.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

تعریف ادب سیاسی و فرق آن با ادب متعهد عصر رسول اکرم (ص) شروع ادب سیاسی - اشعاری که در غزوات بین شعرای اسلام و شعرای قریش در بدر و احد و خندق و غیره در مقابل هم دیگر سروده شده است . عصر خلافت - فتوحات واقعه و پی آوردهای سقیفه عصر امام علی (علیه السلام) اشعاری که عراقیان و شامیان در مقابله با یکدیگر سروده اند. همچنین اشعاری که در جنگ جمل و همفین و نهروان از ناکشتین و مارقین رسیده است . آثار شاعرانی از قبیل ابوسعین ثقفی - حسان کعب بن زهیر .

فقه اللغة

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: کشف قوانینی که زبان عربی در همه زمینه ها از آن اطاعت می کند و بر اساس آن قوانین در مظاهر مختلف خود قدم برمی دارد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

شیوه های بحث در فقه اللغة

تاریخ بحثهای فقه اللغة

اصوات در زبان عربی

انواع تعبیر در زبان عربی

تقسیم شدن زبان عربی به لهجات مختلف

لهجات محلی و پاره ای از ویژگیهای لغوی آنها

زبان ادب و خصائص آن

تطور لغوی زبان عربی

تاثیر عوامل اجتماعی و روانی و جغرافیایی در زبان عربی اصوات زبان عربی، حیات و تطور

آن

متون حدیث و نهج البلاغه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با حدیث و نهج البلاغه با تحلیل " دقت کامل

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

منتخبی از احادیث نبوی و ائمه (علیهم السلام)

منتخبی از خطب و کلمات قصار علی (علیه السلام) مانند خطبه جهاد خطبه آن حضرت

در صفات المتقین و خطبه آن حضرت (علیه السلام) در امر بمعروف و نهی از منکر نامه آن

حضرت به مالک اشتر و وصیت آن حضرت به امام حسن و حسین (علیهم السلام) و مانند

آنها

روزنامه‌ها و مجلات عربی

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با اصطلاحات روزمره مجلات و روزنامه‌های عربی ایران و دیگر کشورهای عربی و اسلامی و تسلط دانشجویان بر نوشتن به زبان عربی روز

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

استاد باید در این درس حدود ۳۴ ساعت مجله‌ها و روزنامه‌های عربی را تجزیه و تحلیل کند و شرح دهد و دانشجویان را عملاً "به ترجمه و نوشتن به زبان عربی وادار نماید."

ترجمه از عربی به فارسی و بالعکس

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی دانشجویان با روش ترجمه از عربی به فارسی و بالعکس

سرفصل دروس: (۵ ساعت)

ترجمه جمله‌های ساده

ترجمه متون روزمره

نمونه‌ای از ترجمه متون ادبی در هر دو زبان

نمونه از ترجمه متون سیاسی در هر دو زبان

نمونه از ترجمه متون فنی دیگر

آموزش ترجمه همزمانی

زبان خارجه تخصصی (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان بطور مستقیم از منابع انگلیسی درباره تفکر نویسندگان غربی درباره ادبیات عربی و تمدن اسلامی.

زبان خارجه تخصصی (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: زبان تخصصی (۱)

هدف: آشنائی دانشجویان بطور مستقیم از منابع انگلیسی درباره تفکر نویسندگان
ومحققان غربی درباره ادبیات عربی و تمدن اسلامی

قرائت متون تفسیری قرآن کریم

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با تفاسیر اسلامی برای رسیدن به مفهوم صحیح در

کلام الله مجید

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

قرائت منتخبی از تفاسیر شیعی و سنی مانند تفسیر تبیان شیخ طوسی- تفسیر جوامع الجامع

شیخ طبرسی، تفسیر المیزان علامه طباطبائی تفسیر انوار التنزیل بیضاوی تفسیر

روح المعانی آلوسی و تفسیر کشف زمخشری

قرائت متون عرفانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنائی با متون عرفانی و اصطلاحات ابن علم

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

منتخبی از متون عرفانی از شعرونثر- مانند اشعار ابن فارص محیی الدین عربی و آثار منشور

سهروردی - عین القضاة همدانی محیی الدین

قرائت و ترجمه و تجوید قرآن کریم

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: قرائت صحیح قرآن و ترجمه درست آن است و از طرف دیگر باید در قرائت‌های واجبه از قبیل نماز و قرائت قرآن به مسائلی که فقیهان و دانشمندان تجوید در این مورد عنوان کرده اند توجه نمود.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

۱- شناخت مخارج حروف

۲- وقف، و وصل سکون و جواز یا عدم جواز آن

۳- ادغام

۴- ده‌های واجب

۵- همزه وصل و قطع و نظایر آنها

۶- ترجمه برخی از آیات قرآنی

علوم بلاغی (۱)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنائی با معانی و بیان برای فهم دقیق و علمی از متون ادبی و منابع فرهنگ اسلامی

سرفصل دروس: (۱۵ ساعت)

فصاحت و بلاغت - اسناد خبری - احوال مسند - فصل وصل - ایجاز - اطناب - مساوات - علم

بیان: تشبیه - مجاز - استعاره و کنایه

علوم بلاغی (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: علوم بلاغی (۱)

هدف: آشنائی با محسنات لفظی و معنوی استنباط معانی دقیق از متون ادب عربی

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

طباق - مراعات النظیر - عکس تقسیم - جناس - رد الصدر - علی العجز و رد العجز

علی الصدر - قلب و نظایر آنها .

تجزیه و تحلیل کتابهای عربی دوره راهنمایی و دبیرستانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: بررسی دقیق کتب درسی راهنمایی و دبیرستانی و روش تدریس آنها.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

استاد می‌تواند کتابهای متعددی از دوره راهنمایی و دبیرستانی را در جلسات مختلف بعنوان تکلیف درسی برای دانشجو جهت تدریس و بررسی معین کند و در هر جلسه چند دانشجو فصولی از کتاب معین شده را تدریس کنند و استاد درس هم راهنمایی لازم را بنماید.

منابع و ماخذ

نحو (۲)

کتاب و مرجع : المبادئ العربيه جلد ۴- جامع الدروس العربيه جلد ۱ و ۲ و ۳ از شيخ مصطفى غلايينى قطر الندى قبل الصدى و شذور الذهب از ابن هفتم - شرح ابن عقيل- معنى اللبيب الدروس العربيه از مصطفى غلايينى (نظير آنها- از منابع ذکر شده مى توان در صرف (۱ و ۲) و نحو (۱ و ۲) و تمرين صرف نحو (۱ و ۲) استفاده نمود.

نقد ادبى

دکتر شوقى ضيف : فى النقد الادبى- النقد الادبى سيد قطب - النقد المنهجى- عند العرب
تاليف دکتر مندور

تاريخ ادبيات از دوره جاهلى تا پايان دوره اموى

کتاب و مرجع: الادب العربى و تاريخ حتى نهايه العصر الاموى تاليف دکتر محمد على آذر شب - چاپ سازمان سمت و تاريخ الادب العربى. العصر الجاهلى تاليف دکتر شوقى ضيف و نظاير آنها.

تاريخ ادبيات دوره عباسى اول

کتاب و مرجع: جلد دوم تاريخ الادب العربى دکتر شوقى ضيف تاريخ الادب العربى حنا فاخورى و نظائر آن - تاريخ الادب العربى تاليف احمد حسن الزيات

تاريخ ادبيات دوره عباسى دوم

کتاب و مرجع: تاليف الادب العربى (العصر العباسى الثانى) تاليف دکتر شوقى ضيف .
تاريخ ادب عربى تاليف حنا فاخورى و نظاير آنها

تاريخ ادبيات از سقوط بغداد تا دوره معاصر

كتاب ومصدر: تاريخ الادب العربي حنا فاخوري - الوسيط في الادب العربي وتاريخ
تاليف شيخ احمد اسكندري ونظاير آنها.

تاريخ ادبيات دوره اندلس

كتاب ومصدر: ادباء العرب في الاندلس تاليف بطرس بستانى والادب الاندلسى تاليف
دكتور عبدالمنعم خفاجى ونظاير آنها

تاريخ ادبيات دوره معاصر (1)

كتاب ومرجع: في الادب الحديث تاليف عمر سوقى وتاريخ الادب العربي تاليف
حنا فاخوري

متون نظم ونثر از دوره جاهلي تا پايان دوره اموي

كتاب ومرجع: جداول المجانى الحديثه و جلد دوم المجانى الحديثه تاليف فواد
افرام البستانى ونظاير آنها

متون نظم ونثر دوره عباسى اول

كتاب ومرجع: جلد سوم المجانى الحديثه و جلد چهارم المجانى الحديثه تاليف فواد
افرام البستانى ونظاير آنها

متون نظم ونثر دوره عباسى دوم

كتاب ومصدر: جلد سوم المجانى الحديثه - جلد چهارم المجانى الحديثه

متون نظم ونثر از سقوط بغداد تا دوره معاصر

كتاب ومرجع: جلد پنجم المجانى الحديثه والوسيط ونظاير آنها

رونامه‌ها و مجلات عربی

کتاب و مرجع: همه‌روزنامه و مجلات عربی که در زمینه‌های ادبی و بازرگانی و سیاسی در ایران و کشورهای عربی چاپ می‌شوند

ترجمه از عربی به فارسی و بالعکس

- کتاب و مرجع ۱- کتابهای دارالعلوم العربیه تالیف دکر سعیدنجفی
۲- مدخل الی اللغه الفارسیه تالیف دکتر احمدلواسانی
۳- روضه‌الورد (ترجمه گلستان) ترجمه فراتی
۴- سیرالملوک (ترجمه سیاستنامه خواجه نظام الملک) ترجمه دکتر یوسف بکار

زبان خارجه تخصصی (۲)

- ۱- تالیف جانسون
THE SEVEN POEMS
۲- تالیف نیکلسن
LITERARY HISTORY
۴- نوشته پروفیسور نجیب
ENCYCLOPEDIA OF ISLAM
ISLAMIC - LITERATURE

قرائت متون تفسیری قرآن کریم

کتاب و مرجع: منتخبی از تفاسیر ذکر شده

قرائت متون عرفانی

کتاب و مرجع: منتخبی از آثار شاعران و نویسندگان ذکر شده

قرائت و ترجمه و تجوید قرآن کریم

کتاب و مرجع: تجوید جامع تالیف فرزيب چاپ سازمان سمت - کتاب تجوید اقبال و الحسن شعرائی

علوم بلاغی (۱)

کتاب و مرجع : جواهر البلاغه احمد هاشمی - البلاغه الواضحه

علوم بلاغی (علم بدیع (۲)

کتاب و مرجع : کتاب بدیع تالیف کرم بستانی و نظایر آن و کتاب جواهر البلاغه احمد هاشمی

تجربه و تحلیل کتابهای عربی دوره راهنمایی و دبیرستانی

کتاب و مرجع : کتابهای عربی راهنمایی و دبیرستانی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره ۲۳/۲۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای ترم مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)
شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف تروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای ترم مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)
۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد
۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد.)
۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد
۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختصاص به رساله داشته باشد.
براینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیقی دهند، براینصورت تطبیق واحدها و تروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای ترم مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به هرجه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد مرزا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

۳۱۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بشماری

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۲۶۶۳

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سہائی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سہارا قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سہائی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کایه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مورخ جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی